

«Erdogan, per què ens fas això?»

Ariadna Masmitjà i Mauricio Centurion escriuen aquest article des de Rojava, sobre els darrers bombardejos de Turquia sobre la població civil kurda | «El suposat combat de Turquia contra el terrorisme amenaça de nou la vida de cinc milions de persones que fa 10 anys que viuen de manera autònoma i que busquen, enmig de la guerra, els dies de pau que sempre els han estat negats».

«Sento el so fort i agut de l'avió passant per sobre els nostres caps, entrant fins als timpans com si m'haguessin d'esclatar. Ja no hi ha dubte.» | Mauricio Centurion

El terra tremola, la porta se sacseja, la mare em mira, la miro. Obre la finestra i, de cop, s'il·lumina al fons la fosca nit. Tot seguit sona una gran explosió que ressona dins meu, entre el pit i l'estómac, mentre el cabell de la mare es mou empès per l'aire que entra per la finestra. Sento el so fort i agut de l'avió passant per sobre els nostres caps, entrant fins als timpans com si m'haguessin d'esclatar. Ja no hi ha dubte.

El terra tremola, la porta se sacseja, ha caigut el tercer míssil. Sento el meu nom, reaccio, recullo les coses essencials en una motxilla petita. Em sento atrapada, sense sortida, només en mans de l'atzar. Arriba la resta de la família que ve del pis de dalt.

La Yade (l'àvia) de la família controla els ànims i el pànic col·lectiu. Som dins de l'habitació més segura i calenta, unes 14 persones, la majoria dels infants dormen excepte l'Armanc, que està estirat sobre les cames de la seva mare, amb les mans creuades i tremolant. La Yade resa i mira cap amunt, amb les mans obertes, i diu: «Erdogan, per què ens fas això? Què hem fet nosaltres? Ser kurds? Tenim fills! Què hem fet nosaltres? Preparar menjar cada dia per intentar viure?»

«El terra tremola, la porta es sacseja, ha caigut el tercer míssil. Sento el meu nom, reaccio, recullo les coses essencials en una motxilla petita.» Foto: Mauricio Centurion

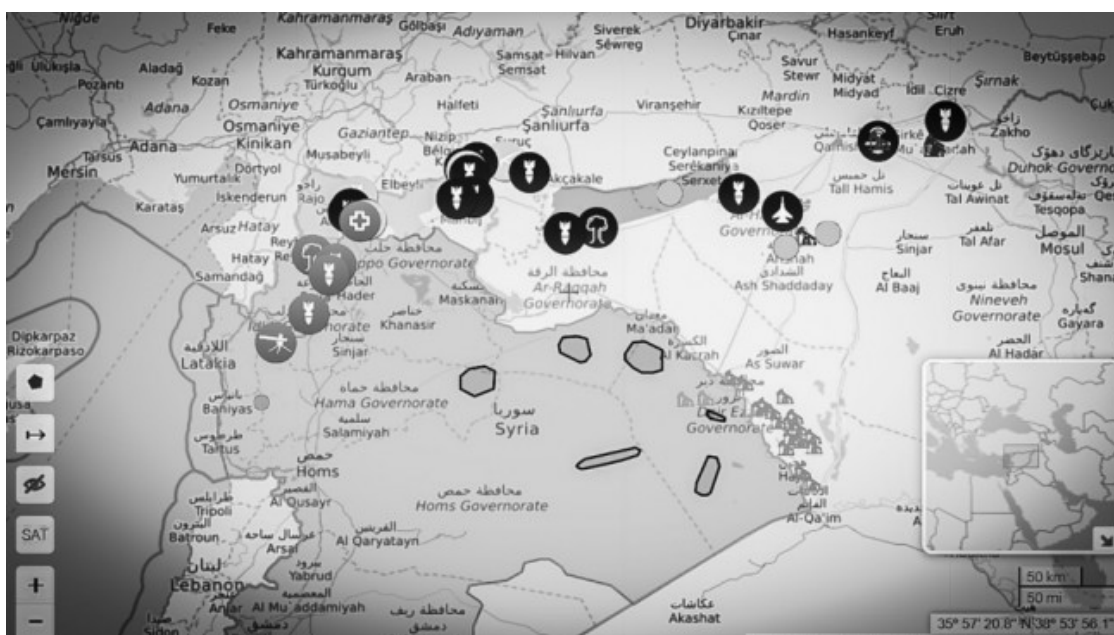
«Erdogan, per què ens fas això? Què hem fet nosaltres? Ser kurds? Tenim fills! Què hem fet nosaltres? Preparar menjar cada dia per intentar viure?.» Foto: Mauricio Centurion

En Muhamed, el pare d'algun dels infants, està amb el mòbil buscant informació. En kurd, diu: «Sembla que no és només aquí a Kobane, hi ha altres ciutats que han sigut atacades alhora». I

les anomena: Derik, Ain Digna, Ayn Al Arab, Tal Rifat, Malikiyah, ?ehba, Zirgan. Els atacs també han arribat a altres zones kurdes i a llocs èpics de la revolució que fa 40 anys van impulsar els kurds, com ho són les muntanyes de Qandil a Bashur (Kurdistan iraquiana).

***

El matí del 20 de novembre va començar amb un tuit del Ministeri de Defensa turc, Hulusi Akar, anunciant que l'operació «Arpa i Espasa» s'havia realitzat amb èxit, després d'atacar a més de 80 objectius relacionats amb la guerrilla de Bashur i les unitats d'autodefensa de Rojava. Els atacs es van estendre des de Dêrik, frontera iraquiano-turco-síria, fins al districte de ?ehba, a 40 quilòmetres de la ciutat d'Alep; tot l'espai aeri d'aquesta zona està controlat pels Estats Units i Rússia, el que suggereix que ambdós països han donat llum verda a l'atac o miraven cap a una altra banda quan succeïa.

«Els atacs del 20 de novembre es van estendre des de Dêrik, frontera iraquiano-turco-síria, fins al districte de ?ehba, a 40 quilòmetres de la ciutat d'Alep; tot l'espai aeri d'aquesta zona està controlat pels Estats Units i Rússia» Foto: Mauricio Centurion

A la ciutat kurda de Kobane, un dels objectius va ser un hospital que es va preparar en temps de pandèmia per atendre als ciutadans dels pobles. El lloc, fotografiat per periodistes l'endemà al matí, va tornar a ser atacat deixant un reporter ferit. A Dêrik, al nord-est de Rojava, frontera amb Turquia i Iraq, els bombardejos van posar fi a la vida de dos guàrdies d'una central elèctrica. Quan les persones acudien a ajudar, entre elles infermeres i periodistes, Turquia va tornar a atacar amb avions de guerra i drons, deixant 10 morts i mitja dotzena de ferits. Una de les persones també va ser ferida mentre s'allunyava del lloc.

Aquest format de doble atac és penalitzat per l'Acord de Ginebra, ja que consisteix a bombardejar un sector i quan les persones hi tornen per ajudar, llancen una nova incursió.

Durant els atacs, van caure projectils d'avions, morters i drons a la zona de ?ehba, lloc que l'Estat turc pretén ocupar des del maig i on actualment viuen, moltes d'elles en camps de refugiats, les persones desplaçades del cantó d'Afrîn ocupat il·legalment per Turquia des de 2018. En menys de

dos dies de bombardejos, almenys 31 persones han mort només al nord i l'est de Síria, segons l'Observatori Sirià de Drets Humans, amb seu al Regne Unit.

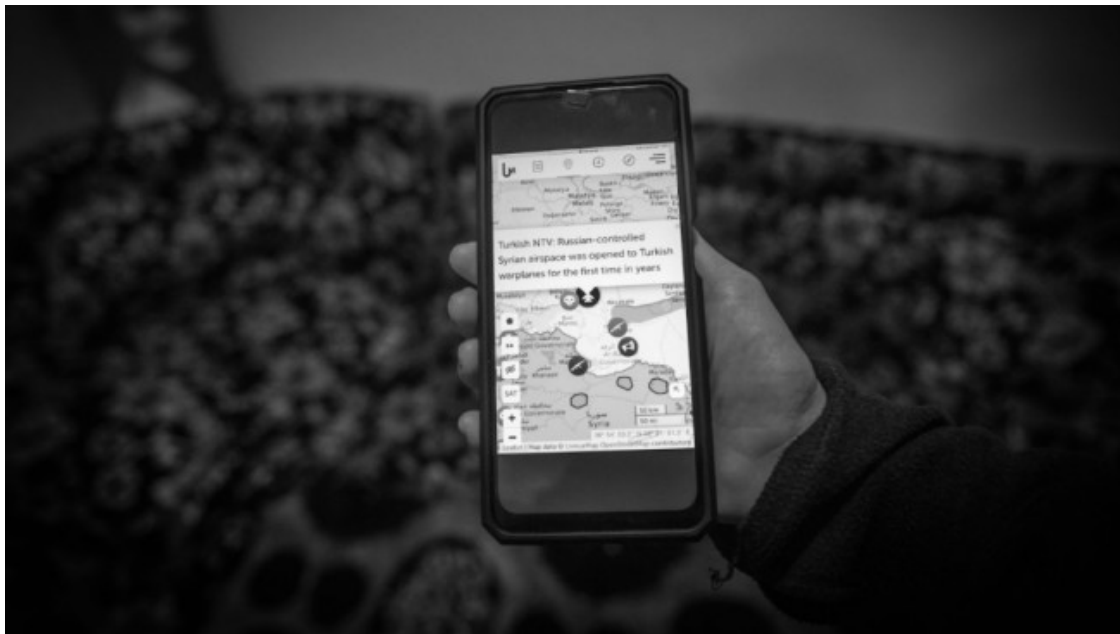
«A la ciutat kurda de Kobane, un dels objectius va ser un hospital que es va preparar en temps de pandèmia per atendre als ciutadans dels pobles.» Foto: Mauricio Centurion

«"Abans eren drons, i te n'adonaves només per l'explosió, o al dia següent. Ara han tornat els avions, alguna cosa haurà passat", explica en Muhamed» Foto: Mauricio Centurion

La nit transcorre entre trucades de famílies, saber si estan bé, preguntar si hi ha alguna informació nova. La Yade té un grup de whatsapp de familiars de ?ehids (màrtirs), els quals han mort durant aquest conflicte que porta ja massa anys. Ella va perdre a dos dels seus fills: un d'ells va morir mentre treballava en una brigada desactivant les mines que va deixar Estat Islàmic (ISIS). La Yade repeteix: «Inshala ?ehid tunê bê» (Esperem que no hi hagi cap màrtir).

«Abans eren drons, i te n'adonaves només per l'explosió, o l'endemà. Ara han tornat els avions, alguna cosa haurà passat», explica en Muhamed. L'aplicació Syria live map, que té localitzats en un mapa els atacs, mostra que la zona de vol controlada per Rússia està oberta.

L'aplicació Syria live map, que té localitzats en un mapa els atacs, mostra que la zona de vol controlada per Rússia està oberta. Foto: Mauricio Centurion

«Quan van començar els atacs aeris, el ministre Akar va tuitar que havia arribat l'«hora del judici final», juntament amb imatges d'un avió de combat enlairant-se i d'una explosió.» Foto: Mauricio Centurion

Quan van començar els atacs aeris, el ministre Akar va tuitar que havia arribat l'«hora del judici final», juntament amb imatges d'un avió de combat enlairant-se i d'una explosió. "Hora de rendir comptes! Aquests pocavergonyes estan pagant pels seus atacs traïdors.", va manifestar en un altre tuit.

***

13 de novembre a Istanbul, una dona s'asseu en un banc a l'avinguda Istiklal a les 15:40. Es manté en aquest lloc durant 40 minuts, s'aixeca, surt caminant i uns minuts després explota una bomba que deixa sis morts i 81 ferits. Cap grup terrorista s'adjudica l'atac. L'endemà el ministre de l'Interior turc, Süleyman Soyly, acusa el Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK) de l'autoria de l'atemptat. També confirma la detenció del presumpte terrorista i d'unes altres 50 persones. Soyly afirma que l'atac va ser ordenat des de la ciutat de Kobane.

Els actuals atacs turcs contra Rojava són justificats per Ankara com una resposta a l'atemptat.

Però aquesta invasió estava programada molt abans. Des de la primavera de 2022, Erdogan intenta envair la zona que avui està sent atacada, però que en aquell moment no va poder dur a terme perquè no tenia el vistiplau dels Estats Units i Rússia. Sobre l'atemptat contra Istanbul encara no hi ha proves contundents sobre qui el va executar, però Ankara segueix acusant el PKK i a les Unitats de Protecció del Poble (YPG). Tanmateix això no importa: a Turquia li serveix com a excusa per llançar nous atacs.

Triar el dia de l'inici del Mundial de Futbol a Qatar tampoc sembla ser una idea a l'atzar, ni tampoc nova, tenint en compte que són ben coneguts els exemples de les atrocitats que es generen en èpoques on el món es troba amb l'atenció posada a la Copa del Món.

El suposat combat de Turquia contra el terrorisme amenaça de nou la vida de cinc milions de persones que fa 10 anys que viuen de manera autònoma. Foto: Mauricio Centurion

Falten poc menys de set mesos per les eleccions presidencials a Turquia, que s'han convertit per l'Erdogan en les més difícils de tota la seva carrera política: el seu país es troba en les pitjors condicions econòmiques dels últims temps. Erdogan sap que l'electorat turc és afí a les campanyes nacionalistes i bèl·liques i té molt clar que aquest tipus d'accions són les úniques que el poden sostenir al poder.

L'oposició, integrada per sis partits de major a menor caràcter nacionalista, és ferma defensora de la mà dura contra les milícies kurdes, i per això tota diferència amb l'Executiu queda diluïda quan es tracta de respondre a un atemptat com el que va patir Istanbul.

Erdogan va afirmar: «No ho estem limitant a una campanya aèria, discutirem amb el Ministeri de defensa i amb les autoritats militars fins on les nostres forces terrestres han de contribuir; després avançarem».

Des de 2016, Turquia ha envaït Rojava en tres ocasions i ha guanyat centenars de quilòmetres de territori a l'Administració del Nord i Est de Síria (AANES). Ara, amenaça en tornar a entrar en una zona on tant els Estats Units com Rússia tenen presència militar. Aquest modus operandi és ben conegut pel govern turc: atacar als kurds quan els índexs de popularitat baixen i fer promeses de reconstrucció de l'Imperi Otomà.

Cinc milions de persones fa 10 anys que viuen de manera autònoma i busquen, enmig de la guerra, els dies de pau que sempre els han estat negats. Foto: Mauricio Centurion

En tancar aquest article, els atacs turcs han crescut en tot el territori de Rojava. Erdogan va declarar en una entrevista televisiva: «Fa uns dies que estem sobre els terroristes amb els nostres avions, canyons i drons. Si Déu vol, aviat els erradicarem a tots amb els nostres tancs, artilleria i soldats». Al mateix temps, un dron turc bombardejava, al nord de la ciutat d'Haseke, una base de la Coalició Internacional i les Unitats Anti Terror (YAT), creada per l'AANES per derrotar a Estat Islàmic.

El suposat combat de Turquia contra el terrorisme amenaça de nou la vida de cinc milions de persones que fa 10 anys que viuen de manera autònoma i que busquen, enmig de la guerra, els dies de pau que sempre els han estat negats.